

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Június' 1-ső napján 1821.

Spanyol Ország.

A' szerencsétlen Vinuesa' megöltetéséről újabb megújabb tudósítások közöltnék a' Párisi Ujságlevelekben. Itt következnek ezek közzül is némelyek:

Madridból Május' 7-dikén (a' Journal-des-Debatsban). A' Vinuesa' meggyilkoltatása csak valami 100 emberek munkája vala, kik közzül többek még felfegyverkezve se' voltak. Semmi se' látszik bizonyosabbnak, mint az, hogy a' tiszti katonák s név szerént Generális Vilalba, ki akkor még ezen tartomány' fő Kapitányja volt, az ujjai között nézték el ezen dolgot. A' Miscellanea nyilván kimondja, hogy reggel már minden tudta, hogy meg legyen határoztatva, hogy Vinuesa délután meggyilkoltassék. — „Ennek meggyilkolása után a' Guerilla-Vezér Abuelo fogházához mentek a' gyilkosok, de már itt fegyveres csapat várta őket, melyre nézve semmi próbát nem tettek. Madrid uczáin még ezen szempillantásban (Máj. 7-dikén) is számos katona csoportok járnak le s fel, vagy azért, mint mondják, hogy azt akarják mutatni a' tiszti katonák, hogy a' Vinuesa' meggyilkoltatását nem hagyják helybe, vagy talán azért, hogy attól tartanak, hogy azok, kik ezen gyilkosság' vete-medtek, még többre is vete-medhetnek. Azon napnak estvéjén, melyen a' gyilkosság történt, ismét gyűlést

tartván a' Fontana d' Oro' Klúbjja, több tagok panaszló beszédeket tartottak a' rendtelenségek s az aluszékonyosság (vagy lágyosság, puhaság) ellen, melybe ők helyeztetődve lenni mondták magokat, s mint egyetlenegy megtartatási eszközt, azt javasolták, hogy készítsenek számkivetési laistromot, s legelől a' Financziái Ministert két Fő Kapitányokkal, több fő tisztviselőkkel, s a' Miscellanea és Censor nevű Ujságok' Redaktoraikkal együtt, írják bele. A' Miscellanea' Redaktora olly bátor volt, hogy a' Klubba bemenvén azt kívánta, hogy közöljék véle ezen laistromot copiában: hanem olly választ kapott, hogy a' Patrioták még nem egygyezhetek meg a' beiratandó-nevek eránt, s nem is reménlik, hogy éjjeli 11 óra előtt elkészíthessék. Elkészülvén a' laistrom éjjeltájban a' Klúbnak valami 50 tagjai elvittek a' Municipalitás' házához (a' város' házához), a' hol a' strázsának ezen kiáltására: Ki vagy? így feleltek: „A' Fejedelem Nép“ — s a' nagy szalába bemenvén, s ott a' Tanács' a' számkivetési laistromot állók elvévén s megnézvén, olly megjegyzést tett reá, hogy igen mocskos s olly hékalább forma betűkkel van írva, hogy némely neveket lehetetlen tisztán elolvasni. A' Fejedelem nép ezen megjegyzést hallván, morogva vissza tért, de megígérte, hogy a' következő napra tisztán le fogja írni a' laistromot. Az alatt, míg ezen zürzavataros tolongások folytak,

a Király a katonaságot és miliciát mustálta, kik, az ő Felsége' szenttséges személynének védelmezésére esküvéssel lekötelték magokat, a' melly környülállás, mint már tudva van, a' Cortesek' gyűlésében megemlítettén, hibásnak találtatott. A' támodóknak egy csoportja ezen lármák között Ariasnak azon Itélőbirónak háza előtt is megjelent vala, a' ki Vinuesa itéletet mondott, 's affélet kiáltozott az ablakai alatt, hogy pénzel engedte magát megvesztegettetni, 's azért nem mondott halálos itéletet ezen papi személyre. Arias azonközben olly okos volt, hogy a' lármázó nép erőszakátétét futás által megelőzte. — „A' Kadixsi tisztikarokat az összetolakodott nép arra kényszerítette, hogy az ottlévő Püspököt, három Kánonokkal 's néhány Advokátusokkal, vesse vádolósi Akta alá, minthogy gyanú van ellenek, hogy a' Constitúció' oszlopát sárral, ganéjjal, meghajgáltatták volna.

„Madridból, Május' 7-dikén (a' Gazette-de-Francia). A' szerencsétlen Vinuesa olly elszánással, olly bátorsággal fogadta a' halálos csapást, a' milyent egy haldoklóba, csak a' Religió és a' tiszta lelkiismeret önthetnek-be. Midőn a' gyilkosok az ajtót betörték, a' szerencsétlent, kezében Crucifixust tartva 's a' fogoly szoba' közepén térdén-állva találták. Ő a' reá rohanó dühösökhöz ekképpen szollott: „Megbocsátok néktek halálomért, csak azért „esdeklek, hogy legyetek annyi kedvesséssel, hogy ne kinozzatok sokáig“ — a' melly szókat alig bocsátotta ki a' száján, már egy buzogánnyal agyon ütettet, 's a' szíve egy kardal keresztül döföttet vala. Míg ezek a' Vinuesa' fogházában véghez mentek, az alatt egy más gyilkos bándá azon fogházhoz ment, melyben Abuelo tartatik, 's kiadattatását kívánta, hanem itt a' katonaság keményebb ellentállást

mutatván, eltávoztak innét a' támodók', az Arias' házára mentek, de a' ki már még reggel szerencsés futásra vette vala a' dolgot. Estve folé olly hír támodott, hogy a' Királyi familia ellen rettentő hülvölna munkába vétettetve, melyre nézve a' Királyi palota' strázsáji azonnal megérossítottak; a' kapuja' elejébe négy ágyuk állítottak; 's a' városnak minden gyanus részeire 's piaczaira lovas és gyalog fegyveres csoportok rendeltettek. Ezen egész idő alatt olly állapotban volt a' Királyi familia, melyet bajosan lehetne leírni. A' Király estve lejött a' Kastély' Udvarára, hol a' testörző seregek egy Batalionnyal állott, 's azt kérdezte a' katonáktól, hogy számot tarthat-é hozzájok? 's a' katonák egy szívvel lélekkel bizonyossá tették a' Monárkhát, Felséges személye eránt viseltető hűségekről 's engedelmisségekről. Ugyan ezen éjjeli 11 órakor 60 személyekből álló számkivettetési laistromot készítették a' támodók a' magok' Klubjokban, kik között több olly Tanácsosok találtatnak, kiket a' Király csak egy nappal azelőtt nevezett vala ki. Ezen laistrom az ekkor Permanens ülést tartó Municipalitás' elejébe vitettetvén, ez azt elfogadta 's megígérte, hogy tekintettel fog reá lenni, csak a' csendesség többé meg ne háboritassék. A' következő napon Generális Morillo Új-Castillai Fő Kapitányra neveztetvén, két versbéli protestálást terjesztett a' Hadi Minister' elejébe: végezetre a' Királlyal beszélvén, ez által reá vétetett a' Fő Kapitányságnak felváltására. E' történt 5-dikben. Tegnap (6-dikben) egész napon nagy kedvetlenséget nyilatkoztatott a' nép az ő kinevezetésiért, 's minthogy a' Municipalitásnak azon ígérete se' tellyesített vala, melyet a' számkivettetési laistrom eránt tett volt, erre nézve, egész nap' nem volt szünté

a' pezségének. Ma reggel (7-dikben) elvitték az ágyukat a' Királyi palota kapuja elől, 's a' strázsák is csak rendes számmal állítottak ki.

„Madridból Május' 7-dikén (a' Journal-de-Parisban. Ezeknek, mint látszik, mindeniknek magának van levelezője Madridban): „Azon napon (Május' 4-dikén), a' mellyen Vinuesát meggyilkolták, az ezen Kánonokokra kimondatott ítélet-tételnek copijája, az egész városban kézről kézre adatott, 's a' népcsoportokban, a' melly déltájban a' Puerto-de-Solnál szokott tolongani, fennszóval olvastatott, 's csak hamarjában meghatározatott, hogy még azon napon délutáni 3 órakor öljék meg az embert. Ezen órára valósággal is megjelentek valami 40 emberek a' Lorenzini hávéháza előtt, 's onnét, az Ujságon kapó sokaság által kísértetvén, a' Koronafogházához mentek; az ajtókat bezárva találták; a' strázsacsoport, a' melly csupa ifjú nemzeti milicziából állott, magát az ablakok megé vonta vala, 's onnét adott tüzet a' népre, de nem tudják, annak tolahodásától való féltibe - é, vagy pedig egygyetértésből, csak a' levegőbe lőtt: Az alatt az ajtók betörettetvén, Vinuesa, a' fején egy fejszefokcsapást kapván 's szíve általverettetvén, elesett. Innét elébb Ariashoz, de a' ki már elszaladott vala, 's innét az Abeilo' fogházához mentek a' gyilkosok: de itt jó keszülettel fogadtattak, 's eltávoztak. Míg ezek így folytak parancsolat ment a' Ministerektől a' Polgári Körmanozóhoz, hanem ez maga beteg, a' Titoknokja pedig elrejtve volt, a' melyre nézve az Országlószék' parancsolatai csak délutáni 5 órakor tellyesíthettek, 's a' többi.“ — A' több környülállásokat ezen levélben, a' mellyek tudniillik, Pabóló Morillónak, Villalba helyébe, Fő Kapitánnyá lett neveztetését, a' Király-

nak estve a' katonákkal tartott beszédjét, 's a' számkivettetési laistromnak ezen lármás éjjel lett meghészítettetését, 's még azon éjjel a' Magistratushoz lett vitettetését illetik, mind ezek ezen levélben is éppen úgy adattatnak elé, mint a' feljebb találató két levelekben. Megemlíttetik továbbá ebben is, hogy Kadiksban a' Püspök 's három Kánonokok 's a' többi, elfogatattak 's vád alá vettettek azon gyanuért, hogy a' Constitúció' oszlopát ganéjjal hárgáltatták, vagy bemocskoltatták. A' Morilló Fő Kapitányságáról azt jegyzi meg ezen tudósító, hogy az ő kineveztetése a' Liberálisoknak félelmet okozott: Vilalba azért tétetett-le, hogy a' lármát megelőzőt napon a' Hadi Ministerhez hivattatván 's megkérdeztetvén, ennét azt erősítette, hogy semmitől se' kell félni. Az után így végzi szavait ezen tudósító: — „A' Középtengeri Spanyol kikötőhelyek mind olly hajókkal vagynak tele, a' mellyek Olasz Országnak külömbkülömb részeiről elfutott embereket hoztak oda. Már 4000-re teszik a' számát azoknak, a' kik Spanyol Országba valósággal kiszállottak. Mindenütt vendégszerető barátsággal fogadtatnak; már szolgálatot is sokak válloltak a' Spanyol sergeknél.

Folytatása a' Corteseknek Május' 6-dikén, nem 5-dikén, tartott ülésében előfordult határozásoknak 's beszédeknek, mellyek a' XLII-dik számú M. Kurir' 340-dik levél-lapján felbe maradtak, hol a' Királynak a' Vinuesa' meggyilkoltatását tárgyzó tudósításából, mellyet a' Cortesekhez intézett, egy rövid summázatot közlöttünk vala. — Ezen tudósításra mindjárt akkor Váloszt készítettett a' Cortesek' gyűlése egy Biztosság által, a' melly Válosznak hasonló rövid summázata e' volt: —

„A Cortesek legnagyobb szomorúsággal értették a tegnapelőtt néhány személynél által elkövetett attentatumot (büntetelt). Az Országglószék illendő hatalommal fel van ruházta s minden megkívántató eszközök vagynak a kezébe adattatva, hogy a rendnek és csendességnek fenntartatásokra vigyázzon. A Corteseket ellenben, a megsérthetetlen határok csak törvényhozásra szorították, s ők nem tehetnek egyebet, hanem csak, hogy a törvények tiszteltetésébéli jó példaadással elől mennyenek. Az a Diplomatikai állapot, melyben ő Felsőge az idegen Hatalmasságok között áll, nekünk tellyességgel meg nem engedi, hogy azt hígyjük, hogy egy, egyetlen történet, elégséges lehessen arra, hogy ezen Hatalmasságokban a mi Orzáglási intézeteink eránt rosz képzelődést gerjeszzenek-fel.“ — Ezen Válosznak meghatározatása után ismét különböző beszégetések fordultak elé. Quiroga azt kérdezte: hogy miért veszik illy nagy dolognak egy papi személy meggyilkoltatását, holott más felöl azon személyeket, kik a Sevilla i Regimentben két, Constitúciós gondolkodású, katonát meggyilkoltak, még máig is se meg nem büntettek, se ki nem nyomoztak? Azt is erősítette ugyancsak Quiroga, hogy a Király hűségtelen Tanácsosok által van körülvettetve, kik az igazságot elfordítva terjesztik elejébe. — Gróf Toreno többféle fogatkozásokat talált a Biztosság által a Király elejébe terjesztetendő Váloszban, egyebek közt: hogy azon sokféle nyughatatlanságokra, melyek az Orzágnak sok nagyobb városaiban folynak, még csak egy szó által se tétetetik figyelmetessé a Király. — Golfín nevű tag nagyon heves beszédet tartván a Ministerek ellen, azzal vádolta őket, hogy a

Királynak azt tanácsolták, hogy a népnek többé ne mutassa magát, hanem tartson csak a katonasággal, azokkal beszéljen, s ez által őket a maga személyének védelmezésére buzdítsa, s olly jóvalláson végezte beszédét, hogy még egy Biztosságot nevezzenek-ki, a melly még egy újabb Váloszt készítsen a Királyhoz, s ez által terjesztődjenek az ő Felsőge személejebe ezen történetnek, a Vinuesa meggyilkoltatásának, valóságos okai, valamint szintén mind azok az inségek is mind beszéltessenek elé ezen Váloszban, melyek a Státust ezen mélységes inségek közé juttatták. — Golfinnak ezen jóvallása helybehagyattván, ezen Biztosság is azonnal kineveztetett.

Gallicziában 300 olly személyeket fogtak-el (a Bayonnéből Május 12-dikén indult tudósítások szerént), a kik mint a Constitúcióval ellenkezők, laistromba voltak irattatva. Mind Corunnába vitték őket. — Az Algesirási lögerben fekvő seregke vezérloje a város Municipalitássával, Plébánusával, s egyéb Elöljáróival egyetemben azt a határozást tették, hogy több Stabális tiszteket, a kik ott közönséges hivatalokat viselnek, de a Constitúciónak nem barátjaik, a közönséges hivatalokból távoztassák-el, melyhezképpest Generális Odonel Jósefet S. Rochban, Don Velasco Jóseffel a General-Stáb vezérével, s a katona ispotály Orvosával és Káplánnnyával együtt, a Könyörülő Barátok Klastromába vitték s ott a nemzeti miliczia orizete alá adták. Határozásokokat a Corteseknek 1812-ben költ Dekretomán fundálta a nevezett Tanács, a melly Dekretumban a van, hogy az Anti-Constitúcionális ember nem alkalmas semmi közönséges hivatalra.

Alaya tartományában illy Végzést hirdettetett volt ki még Aprilis 7-dikén

a' Polgári Kormányozó: „1. Azok a' városok és helységek, a' hol valamely bándabéli emberek mutatják magokat, s' őket ezek el nem fogják, ha elfoghatnák, 50 Dukatokból álló büntetést tartoznak fizetni, s' az Elöljárók criminaliter is megfognak pereltetni — 2. Hasonló büntetés határoztatik az olly helységekre is, a' kik gyengébbek lévén, hogy sem a' bándabélieket elfoghatnák, az ő otlétekről a' közlelbbi helységnél azonnal hírt nem tesznek — 3. Az olly helységek, mellyek a' bándabéli embereknek megjelenése után, annyi óra alatt, a' hány mértföldnyi távolságra töllem laknak, nállam izenet vagy irás által hírt nem tesznek, hasonló büntetést szenvednek. A' híradásban az emberek' lovak' száma s' fegyverek' minéműsége, s' megérkezéseknek órája, s' az is feltéve legyen, hogy melly felől jöttek a' bándisták — 4. Hogy a' lakosok' a' bándistáknak üldözésére annál jobban felbuzdittassanak, annak, a' ki egy fegyveres kézzel talált s' elfogott bándistát el fog s' kézhez szolgáltat, 320 Reál adatik jutalmúl: a' pedig, a' ki Julianillio és Robio nevű Al - tiszteket, továbbá a' Lazartai Plebánust, vagy akár mi némű papi személyt, a' ki Rendje kötelességeiről elfelejtkezvén polgári háborút prédikáll, holtan vagy elevenen kézhez szolgáltat, 1500 Reállokkal jutalmaztatik meg.

Kánonok Salazar sok Papokkal és Bárátokkal együtt, a' Mirandai piaczon állott Constitúciós oszlopot öszszetörvén, azután minden ott lévő fogházak' ajtajit megnyitotta s' 800 porció kényeret kivánt a' lakosoktól.

B r a s i l i a .

Az Ánglus Ministeri Kurir Londonban, egyenesen ellene mond annak a' tudósi-

tásnak, mellyet közlelbbi Ujságunkban közlöttünk, hogy t. i. a' Portugallus Király meghatározta volna, hogy Brasiliában fog maradni: de söt inkább azt végezte, hogy maga egész familiájával együtt vissza fog térni Lisbonába, s' csak a' Koronaörökös Princzet fogja, mint Vice-Királyt, Rio-de-Janeiróban hagyni.

A' Maria-da-Gloria nevű fregatom Rio-de-Janeiróból Lisbonába érkezett utasításokhoz képpes az itt lévő Provisoriai Régenség már rendeléseket adott ki a' Királyi palotának kikészítésére, hogy a' megérkezendő Király és familia' fogadására alkalmas legyen. —

A' Cortesek' gyűlésének Május' 1-ső napján tartott ülésében, a' Királynak Rio-de-Janeiróban Februarius' 24-dikén a' Portugalliai Constitúciónak elfogadtására nézve kiadott végzése, s' azon esküvésforma, mellyel ő Felsége ezen Constitúciót elfogadta, vétettetvén fontolás alá, több tagok, név szerint Castello-Branco, Borges-Carneiro, Fernandes Tamás, Miranda, Girao, s' mások, azt jegyzették meg, hogy ezen Aktákban az illy kifejezések: Helybehagyjuk, sanktizonáljuk, Vasallusaink, a' mi Urunk, s' többek, a' nemzeti Congressus' méltóságával ellenkeznek, mivelhogy ő Felségének nincsen az a' jussa, hogy a' nemzet által elintéztett Talp-kötést sanktizonálja, hanem ő Felségének arra csak meg kellett esküdni! Igy ítelt a' Bahiai Érsek is és a' Corteseknek két Maderai szigeterészeről ekkor belépett új tagjai, úgy nyilatkoztatván ki magokat, hogy ők ezen kifejezéseket a' Constitúcióval ellenkezőknek tartják — s' mind ezekhez képpes egyenlő akarattal meghatározta a' gyűlés, hogy azon mód ellen, a' mint az itt felhozott Akták készitődtek, protestáljon.

Nápoly.

A General-Major Paulucci vezérlése alatt lévő, Austria és Lipsia nevű fregátokból, Montecuculi, Veloce, és Orion nevű Briggekől, s Aurora és Arianna nevű Göelettekből álló hadi hajós osztály, Május 3-dikán a Nápolyi kikötőhelybe megérkezvén, oda, az Austriai sergek fő vezére Lovasság Generálisa Báro Frimont ö Excellenciája, a maga Generál-Stábja által kísértetvén, az Austriára kiment, külömbkülömb gyakorlási mozdulásokot tétetett, s mind ottvaló fogadtatása mind a hajóról való elbucsuzása, rangjához illő tiszteletmutatások által köszöntetett: — Az Austriai hadi hajókon kívül most csak egy Francia s két Anglus Fregátok találtak a Nápolyi kikötőhelyben.

Király ö Felsege azon napon, melyen Nápoly városába való bemenetelét tartotta, illy Proklamációt tétetett közönséggé: —

„Az a pillantat, melyben nekünk az Isteni Gondviselés megengedi, hogy, a csendességnek helyreálltatása után, a mi Státusainkba vissza térjünk, a mi szívünknek becses és drága. Minden ohajtásaink be lesznek tellyesedve, ha ezen nap, a mi népeink megelégedésének és boldogságának kezdetét fogja tenni.

„Sok és rettentő bűnök követtettek el, a melyek nekünk mélységes szomorodást okoztak, azért, hogy a közönséges boldogságnak minden ágait egészen össze zavarták, s a mi alattvalóink sokkalta nagyobb részének, a kik ezen szomorú zürzavarokban semmi részt nem vévén egészen ártatlanok valának, szenvedéseket és inségeket okoztak. A mi kedvetlenségünkben a személyes fenekedésnek soha semmi része nem volt, s nem is lesz soha. Minden törekedéseink örökké

arra lesznek intéztetve, hogy az eme szerencsétlen eltévedésekre való visszaemlékezést, a mely által néhány istentelenek a mi historiánknak ezen időszakaszát megbecstelenítették, csendes és szerencsés napok által kiolttsuk.

„Első gondoskodásunk arra lesz intéztetve, hogy az Ország törvényhozásának és administrátatása külömbkülömb ágainak jövődébéli folyamatját megerősítsük. Mi e végre egy olly Tanácsot fogunk kinevezni, a melynek tagjai leg-egyenesebb gondolkodású, legtanultabb, s a tapasztalás s gondolkodás által legmegvilágosodottabb emberekből fog állani. Ha a következő a mi igasságos várakozásunknak meg fog felelni, úgy az ezen Tanácsban elintéztetendő fundamentum-törvények a mi hűséges alattvalóinknak vigasztalást, bizodalmat, s a szerencsés jövődöért zálogot szereznek, azokat a fántásta projektumokat, melyek nekik csak keserves szenvedéseket és hosszas inségeket készíthettek, eloszlatják, és öket mind azokról a valóságos jótéteményekről bizonyosokká teszik, a melyeket csak egy bölcs és atyai országglás adhat, de a melyért csak a mi szent Religiónkhöz, a közönséges és magános életbéli minden virtusok gyakorlásához, s a dolgoknak a törvények által meghatározott rendjéhez való szoros ragaszkodás kezeskedhetik.

„Azenközben, valamint egy részről azért, hogy a jó gondolkodásuk s megvédettek megnyugtatódjanak, más részről pedig, hogy a rossz és visszafordult gondolkodásuak zabolán tartattassanak, fenntartjuk magunknak azt, hogy ezekről akaratumkat továbbat még közelébről való módon kinyilatkoztassuk, azért, hogy jó jámborságunkal az igasság is fontba tetődve maradjon.“

„Költ Nápolyban Május' 15-dikén, 1821-ben. — „Ferdinandj.

A' Királynak Nápolyba lett fényes bemeneteléről így irnak a' közönséges levelek: — „Fél Nápoly elejébe ment a' Királynak az A versa felé vívő uton, ki a' maga bemenetelét ágyuk' durrogása, 's a' sokaságnak, a' hol eljött, szüntelen való örvendező kiáltozásai közt tartotta. A' hintóban ő Felsége mellett a' Calabriai (Koronaörökös) Herczeg ült. A' Nápolyban lévő Austriai Cs. sergek' fő vezére Báró Frimont, az-ő Felsége' fogadására Gróf Wallmodent Terracinához küldötte vala. Az onnét Nápoly felé vívő egész úton lovas és gyalog fegyveres csoportok állottak, és a' Monarkhának katonai tiszteletet tettek. Magában Nápoly városában is, azon uczákon, mellyeken menetelét tartotta ő Felsége, Austriai és Nápolyi sergek formáltak oldaloslag való sorokat. Az Udvari templomban innepi Te Deum ének-lés tartatott, 's azután a' fegyveres sergek magá előtt léptettette-el Király ő Felsége.

A m é r i k a.

A' Meksikói revolúciós mozgásokról való első tudósítások igen nagyítottak valának. Igaz a', hogy voltak ott efféle mozgások, de hogy a' Vice-Királyt letették, 's a' Királyi Országlást felforgatták volna, e' nem volt igaz: sőt reménség volt, hogy Vera-Cruzhból 6000 emberekből álló fegyveres sereg küldettetvén oda, ezeknek megérkezése által a' csendesség tellyesen helyre fog állittatni.

Az Aprilis' 15-dikéig terjedő, Ney-Yorki tudósítások nagy örömmel említik, hogy melly nagy foganatja volt a' Sandwich szigeteken az Amérikából oda küldetett Missionariások' iparkodásának, a' Pogány népek között. A' Pogány papok hivataljokból letétettek, a' bálványok ösz-

szeégettettek, oskolák állittattak-fel, 's az Anglus nyelv nagy szorgalmatossággal tanulatik 's tanittatik.

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — Az Univer-sal szerént azon személyeknek száma, a' kik Gallicziában, azért, hogy a' Constitu-czió éránt ellenséges indulattal viseltet-nek, elfogattattak, 318-ra telik. — Mint-hogy tehát az Anti-Constitu-czió-nális szemé-lyeknek elfogattatása az egész Ország-ban illy nagyon megsokasodott; orre néz-ve olly kívánságot nyilatkoztatott Május' 7-dikén a' Belső Minister a' Cortesek' gyű-lésében, hogy az Országglószéknek ne kell-jen a' törvények által üldöztetni azokat, a' kik csak tudatlanságból vagy elcsábitta-tás miatt tettek ezen bünt: de ellenben annál keményebben üldöztesse 's büntet-tesse a' támódások' gerjesztőit 's fejeit. Az ő kívánsága Biztosság' elejébe adatott. — Május' 8-dikén illy újabb és hathatós esz-közök jóváltattak a' hazátfenyegető ve-szedelmeknek elháríttathatásokra. Csak a' következő személyeket kell a' törvények által üldöztetni: — 1) A' pártoskodó vagy Guerillacsoportoknak minden vezéreit — 2) Azokat a' személyeket, kik ezen Gue-rilla vezéreknél akár mi némű, Hadnagy-sügon fellyül lévő, tisztséget kaptak — 3) Az ármádánál szolgált minden tiszte-ket, altiszteket, 's köz katonákat, ha ezen Guerillákhoz állottak, vagy magokat hoz-zájok csatolták — 4) Mind azokat a' ka-tona vagy polgári tisztviselőket, kik az Országglószék' szolgálatjában vagy penzió-ján lévén, ezen Guerilláknál szolgálatot vállottak — 5) Minden Advokátust, No-táriust, Orvost, Seborvost, 's Magistra-tualis személyt, a' kik ezen Guerillákkal valamelly öszszecsatolódásban lenni talál-tatott — 6) Mind azokat a' Világi és Szer-zetes Papokat, a' kik ezen pártoskodó

sergekbe magokat beverbuáltatni engedték, vagy azokba önként beállottak — 7) Mind azokat a' gallyákról vagy egyéb fogházakból elszökött személyeket, kik ezen Guerilla-sergekben találtak — 8) Mind azokat az embereket, a' kik pénz, fegyver, lovak, hadi készülétek, Proklamációk, vagy közönséges helyeken tartott beszéd által, lázasztásban részesültek. — A' kik ezen 8 pontok alatt befoglaltatva lévők közzé nem tartoznak, azokat haladék nélkül mind ki kell a' fogházakból bocsátani, hanem polgári vagy katona felügyelet alatt kell őket tartani. — Ezen jóvállásokra nézvé olly határozás tétetett, hogy adattassanak nyomtatás alá. — A' Máj. 9-dikén tartatott ülésben meghatározatott, hogy a' Belső Minister a' gyűlés' elejébe hivattassék, 's a' Gallícziai és Kadiksi törvényekről tudósítsa a' gyűlést.

Kanonok Salazarról a' Pater Merino

vezéréről, olly újabb tudósítást közlenek a' Párisi Ujságok Irunból Május' 14-dikéről: hogy ő, ötödmagával, a' Burgosi fogházból, hova az Ochandinói csatázás után vitetett vala, elszökvén 's Franciaország felé sietvén, éppen a' határszélen Etchalsnál, elfogattatott 's Irunba vitetett. — (Nem igaz tehát, a' mit régebben irtak fölöle, hogy Bayonnéba megérkezett volna.)

Tarragonában a' nép azok ellen, kikről olly gyanuja volt, hogy a' Constitució eránt ellenséges indulattal viseltének, támodást csinálván, most nem érte-meg azzal, hogy számkivettetésekét kívánnyá, hanem sokaknak házáat felprédálta, 's három szerencsétlen Papokat gyilkolt-meg.

Franciaország. — Princz Bordeaux a' Henri Dieudonné neven kívül, még Károly 's Ferdinand neveket is kapott a' Kereszttségben.

Jelen tés. — E' folyó esztendő 20-ik Januáriusán költ Tudósításom (Nunciom) azt hirdette, hogy az én Szófejtő Deák, Magyar, Német Ásvány név tárom (Etymologicum Latino Hungarico, Germanicum Mineralogicum Lexicon) ugyan e' f. esztendő 8-dik Juniusáig 5 forintos előfizetésre bocsátatik, 's akkor az előfizetés megszűnván, a' Munka sajtó alá tétetik, melly azután Augustus végén az előfizetőknek kezekbe adatik.

Mivel azonban az előfizetők száma, még mind e' koráig 200-nál sokkal kevesebb, a' mennyi legalább is szükséges a' kinyomtatás költségeinek kifizetésére: tehát ezen okból az előfizetés határa 15-dik Novemberig, az az, Leopoldi, Pesti ószi, vásárig meghosszabbítatik, és a' Munka akkor sajtó alá tétetvén, annak megjelenése új esztendőre határozatik.

Kéretnek annakokáért a' tudományoknak, és a' Magyar Nyelvnek előmenetelét elősegíteni kívánó hazafiak; hogy az előfizetők' számát szaporítani igyekezzenek, az előfizetést beszedő Urak pedig a' pénzt a' meghatározott időre kezemhez küldeni ne terheltesenek. Költ Pesten Május 21-dikén 1821.

Kováts Mihály,
Orvos Doctor.

Redaktor: Pánczél Dániel. Nyomtatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.
(Am rothen Thurm im Müller'schen Kunst-Gallerie-Gebäude Nro. 648).